

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASININ
MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE YAŞANAN İŞ KAZALARI
RAPORU

Madencilik sektörü, doğası gereği özellik arz eden, bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetimi gerektiren dünyanın en zor ve riskli iş koludur.

Madencilik faaliyetleri sırasında yaşanan iş kazalarında, meslektaşlarımız da dahil olmak üzere pek çok çalışan yaşamını kaybetmekte ya da sakat kalmaktadır.

Yine son yıllardaki kaza istatistikleri incelendiğinde, özellikle madencilik sektöründe iş kazalarının belirgin bir şekilde artarak devam ettiği görülmektedir. Maden kazaları incelendiğinde; teknik, sosyal, ekonomik, eğitim, planlama, denetim sorunları vb. pek çok nedeni olduğu görülmektedir.

Özellikle 80'li yılların başından itibaren yapılan özelleştirme, taşeronlaşma, rodövans gibi yanlış uygulamalar; kamu madenciliğini küçültmüş, kamu kurum ve kuruluşlarında uzun yıllar sonucu elde edilmiş olan madencilik bilgi ve deneyim birikimini dağıtmıştır. Yoğun birikim ve deneyime sahip olan kurum ve kuruluşlar yerine üretimin, teknik ve alt yapı olarak yetersiz, deneyim ve uzmanlaşmanın olmadığı kişi ve şirketlere bırakılması, buna ek olarak denetimin de yeterli ve etkin bir biçimde yapılamaması iş kazalarının artmasına neden olmaktadır.

Sektörümüzde karşılaşılan iş kazalarının önlenmesi için yıllardır uğraşı veren Odamız, bunun için 5177 Sayılı Kanunla Değişik 3213 Sayılı Maden Kanunu gereği teknik nezaretçi eğitimlerinin düzenlenmesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Sempozyumu gibi aktivitelerin yanı sıra, gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşları ile de ortak etkinlikler düzenlenmesine kadar çeşitli faaliyetlerle sorunların çözümü için üzerine düşen görevi yerine getirmeye çalışmıştır. Bütün kurum ve kuruluşlarını duyarlı olmaya ve sorumluluklarını yerine getirmeye davet eden Odamızın görüşlerini bir kez daha paylaşmakta yarar görmekteyiz:

—Ölümlere, yaralanmalara ve maddi kayıplara neden olan kazaların ve meslek hastalıklarının önlenmesi amacıyla gerekli olan düzenleme, araştırma ve geliştirme programlarının doğru şekilde yapılandırılabilmesi için; ilgili bakanlıkların, madencilik kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin, sendikaların ve madencilik sektörünün, bilgi ve birikimini bünyesinde taşıyan Odamız ile birliktelik ve işbirliği yapmalarını önemsemekteyiz.

—Bakanlığınız ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, gerekli denetimleri yapabilmeleri için, kadrolarının maden mühendisleri ile güçlendirmesi gereklidir. Sektörde ulusal düzeyde acil durum planı ve risk haritaları çıkarılmalı ve saha denetimleri bu doğrultuda yapılmalıdır.

—Günümüzde mostra madenciliği giderek azalmakta ve gelecekte derin yeraltı madenciliğine doğru bir gidiş yaşanmaktadır. Bu anlamda yeraltı üretim kültürünün yaşatılması büyük önem taşımaktadır. Yeraltı üretim kültürünün yaşatılması için, bu konuda deneyimli TTK ve TKİ gibi kamu kuruluşlarımızın ayakta kalması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kurumlarımız üretim yaparken aynı zamanda iş güvenliği ve eğitim

anlamında okul görevi de görmektedirler. Bu nedenle güçlendirilmeleri için gerekli çalışmalar zaman geçirilmeden yapılmalıdır.

—İş sağlığı ve güvenliği yasası, TMMOB'nin görüşleri de dikkate alınarak acilen çıkarılmalıdır.

—Odamız, 5 yıldır meslek içi eğitim hizmetlerini başarıyla vermektedir. Bu süreçte 2500 maden mühendisine sertifikalı eğitim verilerek bilgi yenilemesi yapılmıştır. Bu ve benzer çalışmalarımızda iş kazalarının önlenmesi için Bakanlıklarımızdan aldığımız her türlü destek artırılarak devam ettirilmelidir.

—Madencilik ilk yatırımı çok fazla olan ve risk sermayesi yüksek bir sektördür. Diğer sektörler gibi kar marjı çok yüksek değildir. Yatırılan sermayenin geri dönüşü uzun yılları almaktadır. Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği yatırımları çok pahalı ve zorunlu yatırımlardır. Bu gerekçelerle, özellikle iş güvenliği yatırımlarında kamu ve özel sektör mutlaka teşvik verilerek desteklenmelidir.

—Madencilik sektörünün ayakta kalabilmesi için sektörel anlamda teşvik uygulamasının acilen başlatılması gerekmektedir. Bu konuda yasal düzenlemeler zaman geçirilmeden yapılmalıdır.

—Çalışanların eğitimi, çalışma alanındaki risklere karşı bilgilendirilmeleri, risklere karşı kişisel donanımlarının uygun ve eksiksiz olması işveren tarafından sağlanmalı ve sürekli olarak denetlenmelidir.

—Bilinçsizce ve teknolojiden uzak yapılan maden işletmeciliği, gerekli yatırımların yapılmasından kaçınılması, hızlı ve yüksek kazanç sağlanabilmesi için üretim zorlamaları kazalara davetiye çıkarmaktadır. Mühendislik bilim ve teknolojisinden uzak, teknik elemanın gözetim ve denetimi olmaksızın, tamamen ilkel koşullarda yürütülen emek yoğun işletmecilik tarzı terk edilmelidir.

—Madencilik sektörü de dahil olmak üzere, riskin yüksek olduğu bütün işyerlerinde işçi sayısına bakılmaksızın, iş sağlığı ve güvenliği kurullarının oluşturulması ve iş güvenliği mühendisi çalıştırma zorunluluğu mutlaka sağlanmalıdır.

—Tüm sektörde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli yatırımların yapılması sağlanmalıdır. Gerekli risk analizleri yapılarak işyeri güvenliğinin yeterliliği denetlenmeli, eksikliklerin giderilmesi için caydırıcı yaptırımlar uygulanmalıdır.

—Çalışan sayısına bakılmaksızın tüm maden işletmelerinde maden mühendisi çalıştırma zorunluluğu getirilmelidir.

—Kazaların önlenmesi için bilimsel ve teknik yatırımların yanı sıra, çalışma yaşamının iyileştirilmesi, sendika vb. örgütlülüklerin daha etkin kullanımına olanak sağlanması çalışanların sosyal ve ekonomik yaşamlarının iyileştirilmesi zorunludur.

21 Ocak 2008